

Vergadering van de gemeenteraad van 12 februari 2014

Portefeuillehouder : A.A.M.M. Heijmans

Behandelend ambtenaar : Gerard van der Hoeven  
en: Hugo Janssen

Nummer raadsvoorstel: RAD-000936

Doorkiesnummer : (0495) 575 240

Agendapunt: 16

### ONDERWERP

A. Instemmen met het voorstel over te gaan tot een nadere uitwerking van de bestuursopdracht 'samenwerken en uitbesteden' voor het onderdeel 'Stadstoezicht'.

B. Instemmen met de door het college van B&W opgelegde geheimhouding met betrekking tot de bijlage (tabel 2.2.) uit de rapportage van BMC d.d. september 2013 nr. 448082 op grond van artikel 10, lid 2, sub b en g WOB.

### AANLEIDING EN DOELSTELLING

In het coalitieakkoord 2010 – 2014 is een herbezinning opgenomen op de wijze waarop de gemeente Weert de uitvoering van haar taken heeft georganiseerd. De herbezinning dient mede bij te dragen in de realisering van een bezuiniging van 20% op de personele kosten. Eén van de opdrachten die daaraan bij kunnen dragen is het onderzoeken van de mogelijkheden van outsourcing.

In de vergadering van de gemeenteraad van 06 juli 2011 is de bestuursopdracht vastgesteld. Volgens de bestuursopdracht bestaat het te doorlopen proces uit drie fasen.

Fase 1: beoordeling welke activiteiten voor nader onderzoek in aanmerking komen op basis van het zogenaamde 'zeefmodel'. Fase 1 is afgerond met het besluit van de gemeenteraad op 8 februari 2012.

De gemeenteraad heeft toen besloten in te stemmen 'met het onderzoeken van de mogelijkheden van verzelfstandigen, samenwerken of uitbesteden'.

Een van de onderzoeken betreft de taken van de eenheid Stadstoezicht van de afdeling Vergunningen, Toezicht en handhaving (sector Ruimte).

Fase 2: de fase waarin de geselecteerde onderwerpen nader onderzocht worden en een voorstel moet worden gedaan richting verzelfstandigen, samenwerken of uitbesteden.

Deze fase wordt afgerond met een voorstel aan de raad om een besluit te nemen het aanbevolen scenario verder uit te werken voor definitieve besluitvorming.

Fase 3: de fase van de definitieve besluitvorming, waarna de genomen besluiten worden uitgevoerd.

Fase 2 wordt, voor wat betreft het onderzoek bij Stadstoezicht, afgesloten met bijgevoegd onderzoeksrapport. Het onderzoeksrapport bevat de uitkomsten van een onderzoek naar mogelijke scenario's voor de inrichting en uitvoering van het toezicht in de openbare ruimte in de gemeente Weert.

### PROBLEEMSTELLING

De gemeente Weert heeft BMC opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren. Gekozen is voor een sterk interactieve benadering met betrokken organisatieonderdelen, in het bijzonder de eenheid Stadstoezicht van de afdeling VTH. Het onderzoek is in vier stappen uitgevoerd:

1. Oriëntatie en inventarisatie, via documentenstudie, interviews met betrokken interne en externe actoren, verslaglegging en een klankbordbijeenkomst met (onder meer) medewerkers van de eenheid Stadstoezicht van de afdeling VTH;
2. Uitwerking mogelijke scenario's op basis van de uitkomsten van stap 1, een beperkt benchmarkonderzoek in enkele andere gemeenten en een tweede klankbordbijeenkomst;
3. Selectie voorkeursscenario op basis van een geobjectiveerd wegingskader, inclusief de criteria van de Raad;
4. Rapportage.

Het rapport is als volgt opgebouwd.

- In hoofdstuk 2 wordt de uitgangssituatie zoals die uit de eerste onderzoekstap is gebleken, geschetst (een 'foto' van de huidige situatie).
- In hoofdstuk 3 worden zes mogelijke scenario's vanuit de algemene invalshoek 'samenwerken of uitbesteden' geïntroduceerd en uitgewerkt.
- In hoofdstuk 4 ten slotte wordt het voorkeursscenario afgeleid. Daartoe worden de zes scenario's eerst beoordeeld aan de hand van een vaste set van 11 criteria. De criteria die de gemeenteraad in dit verband heeft geformuleerd (zie de bijlage bij raadsbesluit van 6 juli 2011), maken daar onderdeel van uit. Vervolgens wordt het aan te bevelen scenario geëxpliciteerd, waarbij de belangrijkste overwegingen worden geformuleerd / herhaald.

## OPLOSSINGSRICHTINGEN

Uit de beoordeling van de zes scenario's, zoals weergegeven in paragraaf 4.1 van het rapport, kan worden afgeleid dat, scenario 1: 'Eigen beheer en uitbesteden' vanwege de specifieke formule voor de uitbesteding, op de 11 criteria het meest gunstig scoort.

BMC adviseert dit element verder uit te werken. Deze uitwerking richt zich op het onderzoeken van de mogelijkheden om, meer dan nu het geval is, taken uit te besteden.

De eenheid Stadstoezicht heeft een formatie van 9,09 fte, bestaande uit 2,0 fte toezichthouders (bewaakte fietsenstalling), 6.06 fte BOA's (actief in de openbare ruimte) en 1.03 fte aan ondersteuning en coördinatie (werkzaam in de back-office).

De gemeente huurt aanvullend structureel 2,7 fte BOA-capaciteit in bij een marktpartij (Sinvest B.V.). Deze ingehuurd BOA's zijn eveneens actief in de openbare ruimte.

In het kader van het FLOW traject is er 5,6 fte aan formatie ingeleverd, ofwel een kleine 40% (2,9 fte BOA's en 2,7 fte toezichthouders). De huidige formatie is het resultaat na de bezuinigingen.

De leeftijdsopbouw van de medewerkers Stadstoezicht is volgt:

leeftijdsopbouw	aantal
< 30	0
30 – 40	1
40 – 45	3
45 – 50	2
50 – 55	1
55 – 60	2
> 60	1

De werkzaamheden in de openbare ruimte hebben betrekking op:

### BOA's Stadstoezicht

- overlast situaties en hinderlijk gedrag in het centrum en de wijken
- zwerfafval, inzamelen afval, hondenpoep
- terrassen, uitstallingen

- graffiti, aanplakken publicaties
- parkeren (fout parkeren + niet betaald parkeren)
- gebruik voetgangerszone centrumgebied
- tijdelijke en permanente verkeersmaatregelen
- evenementen, inzamelingen
- informatieverstrekking bezoekers stad (gastheerschap)

#### BOA's ingehuurd

- uitgaansoverlast binnenstad (vrijdag, zaterdag en bij evenementen) i.s.m. de politie
- toezicht Muntcomplex
- controle Drank en Horeca vergunningen en ontheffingen
- overige overlastsituaties APV (verslaafdenoverlast, jeugdoverlast)
- parkeren (fout parkeren), in combinatie met uitvoering van de primaire taken

#### Toezichthouders

- bewaking betaalde fietsenstalling (Hegstraat)

Indien het onderzoek naar de verdere mogelijkheden van uitbesteding wordt afgerond, zou dit er toe kunnen leiden dat scenario 6 ('volledig uitbesteden') in beeld komt.

In de meest vergaande variant zou dit het volgende voor de eenheid Stadtoezicht kunnen betekenen:

- a. Het aandeel inhuur BOA's bij een commerciële marktpartij gaat toenemen, terwijl de hoeveelheid van 6,06 fte BOA in gemeentedienst gaat afnemen. Uiteindelijk zou dit kunnen betekenen dat er geen BOA's meer in gemeentelijke dienst zijn.
- b. De toezichthoudende taak voor de bewaakte fietsenstalling (2 fte) wordt uitbesteed aan een commerciële marktpartij dan wel aan een Sociaal Werkvoorziening bedrijf.
- c. De hoeveelheid van 1,03 fte voor ondersteuning en coördinatie wordt omgezet naar een hoeveelheid fte nodig voor afstemming en opdrachtgeverschap richting de marktpartij. De gemeente heeft dan geen BOA's meer in dienst maar een 'regisseur' voor de inzet van externe BOA capaciteit.

#### Ontwikkelingen

Bij de voorgestelde nadere uitwerking van het onderzoek van BMC richting definitieve besluitvorming door de gemeenteraad spelen (aanvullend op het onderzoek) de volgende ontwikkelingen een rol:

- de sterk aan verandering onderhevige wet- en regelgeving over de rol van de BOA bij het houden van toezicht in het publieke domein (bijvoorbeeld: de Drank- en Horecawet en de controle op het schenken van alcohol aan minderjarigen);
- de toenemende druk op het uitvoeren van gemeentelijke taken in een regionale samenwerkingsverband (bijvoorbeeld: Regionale Uitvoeringsdienst (RUD); de VTH-wet);
- toenemend aantal initiatieven om op de schaal van Midden-Limburg de samenwerking met de buurgemeenten aan te gaan (bijvoorbeeld: project Digitalisering);
- de bestuurlijke behoefte aan sturing op de inzet van het BOA toezicht, recent nog bevestigd met een motie over hun taakstelling voor 2014. De motie werd tijdens de begrotingsbehandeling ingediend (6 november 2013) en unaniem aangenomen.

#### Kanttekeningen

De nadere uitwerking van de uitbestedingsmogelijkheden zal antwoord moeten geven op de volgende vragen:

Wil de gemeente Weert naar een volledige uitbesteding van taken of een deel van de BOA's en toezichthouders toch in gemeentelijke dienst houden? En zo ja, hoe groot moet dat deel zijn? En voor welke taken? Diverse overwegingen spelen daarbij een rol (o.a. economische en sociale factoren).

De beantwoording van deze vragen en de keuze om wel of niet naar een volledige uitbesteding toe te groeien, is daarnaast afhankelijk van de ontwikkeling van een aantal onzekerheden:

- o De precieze inhoud en doorwerking van het geldende Sociaal plan, zijn vooralsnog onzeker; de eventuele doorontwikkeling naar een situatie van volledige uitbesteding wordt hierdoor beïnvloed

- o Een preciezer raming van overheadkosten dan tijdens dit onderzoek voorhanden, kan eventueel tot een licht gewijzigd beoordelingsresultaat van de 6 scenario's leiden; het is echter niet de verwachting dat de eindconclusie hierdoor beïnvloed wordt
- o De werking en 'duurzaamheid' van het geadviseerde scenario ('Eigen beheer en uitbesteden') kunnen worden beïnvloed door externe ontwikkelingen zoals de eventuele implementatie van 'achteraf betaald parkeren'; hierdoor kan de geprogrammeerde inzet (capaciteit) voor toezichtstaken openbare ruimte zodanig afnemen, dat de kritische ondergrens van een effectief separaat 'eigen' toezichtsteam wordt overschreden (te weinig volume, te veel overhead, etc.); hierdoor kan het in de toekomst nodig zijn versneld over te gaan naar de ontwikkeling richting een situatie van volledig uitbesteden (scenario 6) – waarbij eerstgenoemde 'onzekerheid' vanzelfsprekend gaat spelen.

#### Vervolg

Voorgesteld wordt het door BMC aangedragen voorkeursscenario als uitgangspunt en groeimodel te hanteren. Dat wil zeggen: vanuit 'eigen beheer' kritisch bezien welke taken kunnen worden uitbesteed. Eerste fase hierin is een heroriëntatie op taken in relatie tot een nieuwe aanbesteding. Echter, gegeven bovenstaande ontwikkelingen, nadrukkelijk parallel hieraan onderzoeken of er ook kansen en mogelijkheden bestaan tot verdere uitbesteding, waarbij de mogelijkheden van regionale samenwerking (als onderdeel van de huidige "uitbestedingsformule") kunnen worden uitgebreid.

In deze fase moet worden uitgegaan van het huidige aantal fte en de huidige invulling van de formatie, ter voorkoming van het ontstaan van frictiekosten in de toekomst, op het moment dat wordt besloten tot uitbesteding (in combinatie met regionale samenwerking).

Eind 2014 volgt een rapportage aan de raad met een concreet voorstel tot verdere uitbesteding (in combinatie met regionale samenwerking). In deze rapportage zal onder meer aandacht worden besteed aan:

- in welke rechtsvorm en door wie worden de taken straks uitgevoerd?
- wat betekent dit, in al zijn facetten (sociaal, financieel), voor de betrokken medewerkers?

#### Financiële en personele gevolgen

De financiële en personele gevolgen worden duidelijk in Fase III. In het geval de raad positief besluit op het voorstel dan zal ook in de volgende fase het Sociaal Plan nadrukkelijk aan de orde zijn.

Met het Sociaal Plan is het de bedoeling de rechtspositie van de medewerkers zoveel mogelijk te borgen. Vertrekpunt van de gemeente is daarbij het huidige Sociaal Plan FLOW 2011-2014. Specifiek gericht op situaties van zelfstandiging, uitbesteding of samenwerking, is een aanvulling (het zogenaamde Addendum) op dit Sociaal Plan gemaakt, waarbij een integrale looptijd gehanteerd wordt tot 1 januari 2017 (met optie tot verlenging indien nodig). Hierbij geldt als meest elementair uitgangspunt dat alle inspanningen gedaan worden door werkgever en werknemer tot begeleiding van 'Werk naar Werk'.

We streven naar definitieve besluitvorming door de gemeenteraad voor 1 januari 2015.

#### Advies Ondernemingsraad

Het advies van de OR is opgenomen in hun brief van 13 januari 2014. De brief is aanleiding geweest om een aantal tekstpassages in het raadsvoorstel te verduidelijken.

### **COMMUNICATIE**

Het hele proces is doorlopen samen met de betrokken medewerkers. Tussentijds is de OR geïnformeerd over de vorderingen.

### **ADVIES RAADSCOMMISSIE**

- Het advies van de raadscommissie Algemene Zaken is:
  - ◆ voorstel rijp voor behandeling in de raad;
    - agenderen als bespreekstuk.
  
- Nadrukkelijke en/of afwijkende standpunten fracties:
  - ◆ De VVD merkt op dat stadstoezicht meer taken heeft gekregen door het wegvallen van de gemeentepolitie. Nu moeten gemeenten de handhaving zelf regelen. Het is een prima voorstel, maar de andere gemeenten moeten wel meebetalen. Zij hebben zelf geen BOA's en krijgen dus meer 'politie'-inzet. Het wordt professioneler, persoonlijke relaties spelen door vergroting van het werkgebied geen rol van betekenis meer. De wijkagent moet in de wijk aanwezig blijven. Het gastheerschap van de BOA's houdt voor wat betreft de VVD in het op weg helpen van mensen die vragen hebben. D66 vindt het een goede zaak dat het stadstoezicht professioneler wordt ingericht, maar vraagt zich af hoe het gastheerschap van de BOA's wordt vormgegeven. Dit moet in kaart worden gebracht. De PvdA heeft dezelfde vraag over het gastheerschap. Volledig uitbesteden heeft niet alleen maar voordelen. Ook de PvdA is van mening dat de wijkagent moet blijven. BOA's verdienen zichzelf terug, zo berekent de PvdA. De SP merkt op dat BMC scenario 1 het beste beoordeelt, maar dat de scenario's 3, 2 en 5 er kort op volgen. Het college stelt voor alleen scenario 1 uit te werken. De SP vindt dat alle scenario's moeten worden uitgewerkt en aan de raad worden voorgelegd. Ook het CDA vraagt zich af hoe het gastheerschap in de toekomst wordt ingevuld en betaald. Dit is een taak van de BOA's. Het CDA merkt daarnaast op dat persoonlijke relaties ook voordelen hebben, omdat de BOA's weten wie ze in de gaten moeten houden. Niet duidelijk is hoe de geldstromen gaan verlopen, nu een commercieel bedrijf (Sinvest) bekeuringen gaat uitschrijven. Weert Lokaal vindt dat gastheerschap en handhaving met elkaar in conflict komen. In fase 3 moet hiernaar gekeken worden. De taken van de politie zijn naar de gemeente overgegaan omdat de politie ze niet meer uitvoerde.

### **VOORSTEL COLLEGE**

Besluiten om:

1. de in het rapport voorgestelde uitwerkingsrichting voor uitbesteding in fase III verder te onderzoeken;
2. na afronding van fase III een definitief besluit te nemen;
3. in te stemmen met de door het college van B&W opgelegde geheimhouding met betrekking tot de bijlage (tabel 2.2.) uit de rapportage van BMC d.d. september 2013 nr. 448082.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,  
 de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

*Nummer raadsvoorstel: RAD-000936*

## **RAADSBESLUIT**

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 januari 2014;

b e s l u i t :

1. het college opdracht te geven om de in het rapport voorgestelde uitwerkingsrichting voor uitbesteding in fase III verder te onderzoeken;
2. na afronding van fase III een definitief besluit te nemen;
3. instemmen met de door het college van B&W opgelegde geheimhouding met betrekking tot de bijlage (tabel 2.2.) uit de rapportage van BMC d.d. september 2013 nr. 448082 op grond van artikel 10, lid 2, sub b en g WOB.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 februari 2014.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans